

Status i sitcoms

En klass- och genusanalys av
Two and a Half Men och *The new Adventures of Old Christine*

Mattias Anderson & Simon Bjerkaug

Kandidatuppsats från programmet Kultur, samhälle, mediegestaltning

---

Linköpings universitet

Linköpings universitet, LiU Norrköping, 601 74 NORRKÖPING

Linköpings universitet

ISAK-Instutionen för studier av samhällsutveckling och kultur

ISRN: LIU-ISAK/KSM-G -- 10/18 -- SE

Handledare: Eva Bolander

Nyckelord: sitcoms, situationskomedi, klass, genus, diskurs

INLEDNING	1
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	2
BAKGRUND	2
TEORETISK RAM	3
BOURDIEUS KLASSPERSPEKTIV	3
GENUS	5
METOD	7
TIDIGARE FORSKNING	10
EMPIRISKT MATERIAL	11
TWO AND A HALF MEN	11
THE NEW ADVENTURES OF OLD CHRISTINE	12
URVAL	13
ANALYS	14
ÄKTENSKAP KONTRA SINGELLIV	14
MAT OCH DRYCK	19
FAMILJEN	22
AVSLUTANDE DISKUSSION	29

Inledning

Situationskomedier är en klassisk komisk genre. De tar stor plats i våra TV-tablåer, och deras uppgift är att få oss att skratta en halvtimme. Ofta är det situationer i vardagen som det drivs med, situationskomedierna blir någon form av överdriven spegling av den verklighet som vi lever i.

Manlighet respektive kvinnlighet är något som dras till sin spets i de flesta situationskomedier. Det förekommer vanligare i vissa serier än i andra och det är tacksamt att skämta om det då det är en sådan sak som alla på något sätt kan relatera till. Situationskomedier avspeglar på ett eller annat sätt dagens samhälle även om situationerna ofta överdrivs. Genren är oerhört populär och har många tittare, för att ta ett exempel så sågs sista avsnittet av Seinfeld, som sändes 1997, av 76 miljoner tittare vilket då placerade serien på en tredjeplats över de mest sedda säsong avslutningarna. De två som vid tidpunkten låg före Seinfeld var *M*A*S*H* och *Cheers* som även de är två situationskomedier.¹

Just därför att huvudsyftet är att föra fram komiska poänger så säger serierna något om synen på de normer som vi lever med idag. Status och könsidentitet är saker som många gånger tas upp och skämtas om i situationskomedier, de är också något som utgör en viktig del av samhället. Därför har vi valt att undersöka status och genus i två stycken situationskomedier från USA.

---

¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Seinfeld> (2009-08-31)

Syfte och frågeställningar

Vi ska titta på två amerikanska situationskomedier för att ta reda på hur status, i form av manlighet, kvinnlighet och klass, gestaltas. Serierna heter *Two and a Half Men* och *The New Adventures of Old Christine*.

- Vad ger status och vad ger inte status?
- Hur reproduceras manliga respektive kvinnliga ideal och egenskaper?

Bakgrund

Det är vanligt att tekniken kommer i första hand när ett nytt kommunikationsmedium uppstår. Innehållet som förmedlas med tekniken kommer oftast i efterhand vilket i sin tur leder till att det som förmedlas oftast är adaptationer som kommer ifrån redan existerande medieformer. Så var också fallet med situationskomedin när den övergick från radiomediet till tv-mediet. Med hjälp av radion kunde man sända program där lyssnaren kände igen karaktärerna och där också lyssnaren till exempel kunde följa programmet vecka efter vecka. Noteras bör dock att det som i tv kom att bli sitcoms inte hade exakt samma form i radio. Själva uttrycket ”sitcom” kom inte förrän på 1950-talet, då formen hade blivit helt frånvarande radiomediet.² Termen situationskomedi kom till då man ville särskilja genren från andra komediformat.³

Situationskomedin är numera en egen genre inom den manusbaserade tv-produktionen. Handlingen kretsar oftast runt en grupp karaktärer och det vanligaste är att man får följa dem i deras vardag. Det hela utspelar sig oftast i hemmiljö och en vanligt förekommande plats är vardagsrummet. Programmen handlar vanligen om roliga situationer som uppstår i karaktärernas vardag. Det roliga uppstår i de olika situationer som karaktärerna sätts in i. Bakgrundsskratt förekommer i regel i situationskomedier, antingen från studiopublik eller pålagt i efterhand. Kärnan i situationskomedier är att programmets karaktärer oftast befinner sig i samma situation program efter program.

---

² David Marc, red. Mary M. Dalton, Laura R. Linder *The Sitcom Reader* (2005) s.15

³ Situationskomedi, <http://sv.wikipedia.org/wiki/Situationskomedi> (2008-12-14)

Teoretisk ram

Bourdieu's klassperspektiv

För att synliggöra statuskillnaderna i serierna kommer vi till att börja med använda oss utav ett klassperspektiv.

Ur Bourdieus perspektiv är smaken alltid socialt förankrad och därför blir smak en statusfråga. Genom att erkänna respektive distansera sig från sociala företeelser, förknippade med smak, skapas olika sociala grupper. Tillgången till olika smakområden begränsas av olika faktorer. En faktor kan till exempel vara den ekonomiska där det krävs ett visst ekonomiskt kapital för att ha möjlighet att ta del av en viss social gemenskap. Smakval sker inom alla områden som exempelvis: kultur, mode, politik och sport och dessa val blir avgörande för vilken social gemenskap en individ tillhör.⁴

Den sociala klassen definieras av relationerna mellan olika egenskaper, vilket betyder att: som vi delvis redan varit inne på, en individs sociala klass bestäms av dess smakval. Det finns alltså en möjlighet för varje människa att själv välja vilka smakområden denne ska tycka bra respektive dåligt om. Det existerar dock vissa begränsningar, exempelvis en ekonomisk.⁵ Alla som vill kan inte köpa en dyr båt och vara med i en båtklubb. Vilken social klass karaktärerna tillhör är ett viktigt område för oss när vi tittar på serierna.

Både den dominerande klassen och medelklassens rumsstrukturer är produkter av samma principer. Inom båda områdena står ägare och icke-ägare mot varandra. Den ena sidan är enligt Bourdieu de som besitter fast egendom, de är ofta äldre, har knappt med fritid, de är ofta barn till företagare. Sen finns de som är egendomslösa, de är välförsedda med utbildningskapital och fritid och de har ett ursprung från folk ifrån antingen över-, medel-, eller arbetareklass.⁶ De olika ägandeområdena kanske inte ser likadana ut idag som de gjorde då Bourdieu nertecknade dem, men modellen kan ändå vara intressant att utgå ifrån när vi studerar vårt material.

---

⁴ Pierre Bourdieu, *Kultursociologiska texter* (1993) s.240-241

⁵ Bourdieu s.251

⁶ Bourdieu s.274

Habitus är de samlade egenskaperna av positioner inom olika fält, hos en individ. Habitus innefattar alla de positioner en individ har tagit i sociala sammanhang och sociala gemenskaper. Det hjälper oss att förstå relationen mellan det ekonomiska och det sociala. Habitus organiserar inte bara strukturer, den fungerar också som en princip för indelning av klasser.⁷

Den sociala världen är själv en produkt som kommer igenom samhällets uppdelning av sociala klasser. De dispositioner som hör till habitus återfinns alltid hos systemet för klassbetingelser. Högt/lågt, rik/fattig och etcetera är strukturernas mest grundläggande motsatsförhållanden.⁸

Praktikerna hos medlemmarna ur samma klass blir ofta av liknande karaktär. Ett exempel på detta är handstil.

”En viss disposition, ett särskilt sätt att forma bokstäver, ger alltid upphov till samma handstil, det vill säga grafiska linjer som – trots att de beroende på underlaget (pappersark eller svart tavla) eller redskap (bläckpenna eller krita) skiljer sig åt i fråga om storlek, stoff eller färg, med andra ord sätter skilda muskelgrupper i rörelse –uppvisar en omedelbart förnimbar familjelikhet, på samma sätt som stildrag och manér gör att en konstnär eller författare känns igen lika ofelbart som en man på gången.”⁹

En individ eller grupps samlade egenskaper, till exempel, hus, bilar, konst, sprit, kläder samt praktiker som sport eller kulturella nöjen ingår i systematiken habitus. Habitus är det som enar de olika praktikerna och egenskaperna. Förmågan att materiellt eller symboliskt sättas in i en viss klass är det som är grunden för livsstilarna.¹⁰

Även föda innefattas av habitus och klasstrukturer. Det finns mat som har hög social status samtidigt som det finns mat med lågt socialt anseende. När man har mindre i inkomst äter man billigare och enligt Bourdieu mer tung och fettbildande mat. Om man sedan klättrar på den sociala stegen så konsumerar man enligt Bourdieu i större grad mager, lätt och ej fettbildande mat så som oxkött, kalv, lamm och även färsk frukt och grönsaker.

---

⁷ Bourdieu s.292-294

⁸ Bourdieu s.292-294

⁹ Bourdieu s.296

¹⁰ Bourdieu s.296-297

Det finns dock kategorier av människor som har samma inkomst men har skilda matvanor, vissa blir trogna sin smak för att vara folkliga och till exempel markera varifrån de härstammar.¹¹

Genus

Genus handlar om relationer mellan människor, och dessa relationer blir viktiga för reproduktion. Inom detta fält finns saker som åtrå och samlag, barnafödande och barnavård och kroppsliga skillnader. Genus handlar, enligt Connell, om kroppar och vad som görs med kropparna.

Maskulinitet är ett område som alltid på något sätt blir motsägelsefullt och splittrat. Connell har en modell som beskriver hur man kan dela upp en genusstruktur. Relation 1 handlar om makt, 2 om produktion och 3 katexis (emotionell bindning).

Vi kommer nu att gå igenom Connells modell och redogöra delarna. Relationen om makt är den som har haft den största betydelsen i det samhälle vi lever i nu. Den genusordningen som vi lever och har levt här i Europa och Amerika är patriarkatet. Den handlar om att män hamnar i de bestämmande positionerna och det är männen som har makten i samhället. Detta gäller fortfarande trots att kvinnor den senaste tidsperioden fått mer makt i samhället så är det männen som sitter på de flesta maktpositionerna.

Relationen kring produktionen handlar om hur arbetet är uppdelat. Dels handlar den om vilka roller män och kvinnor får inom arbeten, att man får könsbundna arbetsroller. Lika stor betydelse har dock det ekonomiska, och det handlar om att män oftast tjänar mer. Det är inte en slump att det är män som äger de stora bolagen och att det är män som sitter inne på de högsta förmögenheterna utan det har att göra med sociala konstruktioner av maskulinitet.

Katexis är ett begrepp som sammanfattar bindning och sexuell åtrå. Emotionell energi som blir bunden till ett objekt. Detta innefattar vad människor känner för andra människor eller saker. Kring ämnet uppstår då politiska frågor som handlar om vilka roller som uppstår i en relation. Om relationen är gemensam eller om den är ett tvång, om det handlar om ömsesidig

---

¹¹ Bourdieu s.302-303

njutning eller enbart ensidig. Dessa frågor har blivit viktiga för feministernas sexanalys. Det rör sig ofta om heterosexualitet och det förhållandet som innebär att männen har en mer dominant ställning i samhället.¹²

Hegemoni används av Connell för att redogöra hur den dominerande maskuliniteten ser ut. Hegemoni är en kulturell dynamik som handlar om att en grupp tillsammans kan skapa och upprätthålla en ledande position i samhället. Det är inte alltid uppenbart vilka som är med och upprätthåller strukturen för hegemonisk maskulinitet. Det kan vara skådespelare, eller fantasifigurer från populärkultur som är de största idealen snarare än personer med stor ekonomisk makt.

Hegemoni är något som tas upp i boken *Gender, Race, and Class in Media*. James Lull skriver att hegemoni är den dominans som en social grupp besitter över en annan. Hegemoni är inte bara ett vidmakthållande av dominans utan även en metod för att bevara en redan etablerad maktbalans. Han skriver vidare att sättet att bevara makt ofta sker genom medier, bland annat genom att låta människor tro att till exempel lagar och principer finns där för deras eget bästa medan så kanske inte är fallet.¹³

Den maskulina kulturen är mångt och mycket uppbyggd kring dominans eller underordning bland män. Homosexualitet är en typisk underordning inom detta område. Homosexuella är dock inte den enda kategorin av män som kan räknas som underordnade. Andra män hamnar ofta utanför och olika nedsättande ord är tydliga markörer för vilka som hamnar utanför. Ord som till exempel, mes tönt, fegis nolla är exempel på ord som används för att påvisa dominans. Genom manlig delaktighet skapas gemenskap. Det finns få män som lever upp till den standarden som är idealet eller lever efter det, trots detta så får män ändå fördelar av denna hegemoni jämfört med kvinnor genom att det är en struktur som håller upp det patriarkala. Det är inte bara de mest tydliga maskulina strukturerna, till exempel män som hejar på idrottslag eller själva spelar, utan strukturen går igen i saker som äktenskap faderskap och samhällsliv, där man kompromissar med kvinnor snarare än att själv dominera. Många män som är en del av patriarkatet respekterar sina fruar och andra kvinnor, hjälper till hemma och bidrar med lön. De övertygar sig själva då om att feminister bara är rabiata extremister

---

¹² R.W. Connell, *Maskuliniteter* (1994) s.109-112

¹³ James Lull, red. Gail Dines, Jean M. Humez, *Gender, Race, and Class in Media* (2003) s.61-64

som bränner sina bysthållare.¹⁴

Metod

Vår valda metod är kritisk diskursanalys, utvecklad av Norman Fairclough. Då vi kommer att titta på både vad som sägs och vad som visas i de två serierna behöver vi en metod som tar hänsyn till både text och bild. Detta gör Faircloughs kritiska diskursanalys.¹⁵

Då det inte alltid är självklart vad som menas med diskurs så kommer vi här att klargöra för det valda angreppssättet och gå igenom den bakgrund som den kritiska diskursanalysen vilar på.

Vårt valda angreppssätt, kritisk diskursanalys, bygger precis som andra diskursiva synsätt på en socialkonstruktionistisk grund.¹⁶ Jørgensen och Phillips använder sig av Vivien Burr när de redogör för socialkonstruktionismen. Burr menar, enligt Jørgensen och Phillips, att de socialkonstruktionistiska angreppssätten är så många och skiftande att det är svårt att ge en sammanfattande redogörelse för dem. Det finns dock vissa gemensamma drag inom de diskursanalytiska inriktningarna.

Den kritiska diskursanalysen bygger på strukturalistisk och poststrukturalistisk språkfilosofi. Det vill säga att vårt tillträde till världen så som vi förstår den bygger på vårt språk, vår fysiska värld kan bara få betydelse, för oss, genom språket. Den finns fortfarande men vi måste på något sätt beskriva den och detta sker genom att vi kommunicerar om och beskriver den.¹⁷

Detta med att språket som system inte bestäms av den verklighet som det refererar till kommer ifrån det strukturalistiska synsättet efter Ferdinand de Saussure. Han menade att världen inte självt säger hur den ska beskrivas, utan att beskrivningen sker genom att vi tilldelar världen betydelse. Betydelsen tilldelas genom sociala konventioner, alltså genom att bestämda ting ges bestämd betydelse. Till exempel så har ordet ”katt” ingen naturlig

---

¹⁴ Connell, s.115-118

¹⁵ Marianne Winther Jørgensen & Louise Phillips, *Diskursanalys som teori och metod* (2000) s.66

¹⁶ Jørgensen & Phillips s.10

¹⁷ Jørgensen & Phillips s.15

förbindelse med det djur som vi hänvisar till när vi talar om ”katt”. Att vi vet vilken djur det är som hör ihop med ordet ”katt” har att göra med att vi har lärt oss konventionen för just det ordet/djuret. Saussure menar att enskilda tecken får sin betydelse genom att skilja sig från andra tecken.¹⁸

Diskurs innefattar inte bara text utan också bilder och tal. Vår sociala värld byggs delvis upp genom att vi skapar och konsumerar olika texter.¹⁹ Den kunskap som vi besitter om världen kan inte betraktas som objektiv sanning. Vår verklighet kan med andra ord alltså inte sägas vara en korrekt avspegling av den verklighet som finns utanför vår dörr utan verkligheten för oss blir en produkt av hur vi kategoriserar världen. Denna kategorisering, eller dessa diskurser, skapar olika bilder av ”verkligheten” och vår ”verklighet” förändras över tiden genom att de olika diskurserna förändras. Det är med hjälp av sociala processer som vi upprätthåller och skapar vår uppfattning av världen. Vi kämpar, genom social interaktion, om vad som är sant och falskt. I en viss bestämt världsbild blir vissa sociala handlingar otänkbara medan andra kan ses som helt naturliga. Olika världsbilder leder därför till olika handlingar.²⁰

En central del i Faircloughs perspektiv är att diskurs utgör en viktig form av social praktik. Diskurs både förändrar och producerar kunskap, identiteter och sociala relationer. Den bidrar också till att förändra maktordningar samtidigt som den formas av andra sociala praktiker och strukturer. Med social struktur menar Fairclough sociala relationer i samhället, samt bestämda institutioner. Den sociala strukturen innefattas av både diskursiva och icke diskursiva delar. Fysiskt arbete är det som primärt hamnar inom det icke-diskursiva fältet medan kommunikation och liknande primärt är diskursivt.²¹

Hos Fairclough används begreppet diskurs på två olika sätt. Substantivet diskurs definierar han som ”språkbruk såsom social praktik”.²² Han använder också diskurs med artikel, en diskurs, diskurserna och så vidare. ”Som ett sätt att tala som ger betydelse åt upplevelser utifrån ett bestämt perspektiv.”²³

Det finns olika delar att lägga fokus på när kritisk diskursanalys används. I vår analys

---

¹⁸ Jørgensen & Phillips s.16

¹⁹ Norman Fairclough, *Media Discourse* (1995) s.54-55

²⁰ Jørgensen & Phillips s.11-12

²¹ Jørgensen & Phillips s.71

²² Jørgensen & Phillips s.72

²³ Jørgensen & Phillips s.72

kommer vi att titta på den del som kallas den kommunikativa händelsen. En kommunikativ händelse utgörs av till exempel en film, ett tv-avsnitt eller en intervju. Den kommunikativa händelsen kan i sin tur delas in i underkategorier. Den är bland annat alltid en text, exempel (bild, tal etc.) och en diskursiv praktik, det vill säga konsumtionen och produktionen av texten. Vi kommer inte att undersöka den diskursiva praktiken, alltså konsumtionen och produktionen av de avsnitt vi studerar utan vi inriktar oss istället på att synliggöra de diskurser som finns i serierna och som uppstår i kommunikationen karaktärerna emellan.

En genre är lika med "ett språkbruk som är förbundet med och konstituerar en del av en bestämd social praktik".²⁴ För vår del rör sig det valda materialet inom en "situationskomedigenre" vilket gör att det finns vissa förutsättningar på vilket serierna reproducerar eller framställer händelser. De rör sig inom vissa förbestämda ramar som definierar dem som situationskomedier och som gör att vi som tittare vet i vilket "fack" vi ska placera dem, genremässigt.

Vi kommer att med hjälp av den kritiska diskursanalysen att undersöka vilka olika diskurser som finns i det valda materialet. Vi kommer att ta hänsyn till både tal och bild. När vi sedan identifierat ett antal diskurser kommer vi att djupare granska dessa med hjälp av våra teoretiska perspektiv, det vill säga, klass och genus. På så sätt kommer vi att ha möjlighet att synliggöra de olika tillvägagångssätt som används i programmen, av karaktärerna för att påvisa status.

---

²⁴ Jørgensen & Phillips s.73

Tidigare forskning

The sitcom reader är en samling vetenskapliga texter som behandlar tv-genren sitcoms. Boken täcker dessa områden: genrens konventioner, familjen, genus, ras och etnicitet, sexuell orientering, arbete och social klass samt ideologi. Denna forskning passar oss mycket bra då vi kommer att undersöka klass samt genus.

David Pierson skriver i *The sitcom reader* om beteende och sociala regler i moderna sitcoms. Han skriver bland annat om två serier, *The Beverly Hillbillys* från 1960-talet och *Seinfeld* från 1990-talet. Det som beskrivs om serierna och som gäller för i stort sett alla sitcoms är att karaktärerna måste bete sig efter de sociala koder som skapas inom gruppen. Om inte detta uppnås så framställs karaktären som avvikande från normen.²⁵ Denna eftersträvan av normen som görs i serier leder också till en satir av det samhälle som serien avspeglar. Pierson skriver vidare att sitcoms är bra historiska och kulturella exempel på det existerande samhället. Det fungerar därför bra att studera sitcoms för att få en inblick i vilka sociala regler och koder som har gällt, eller gäller, under vissa tidsperioder.²⁶

Judy Kutulas bidrag till *The Sitcom Reader* handlar om familjen och den familjedynamik som finns i sitcoms. Hon kommer fram till att bilden av familjen över tiden har ändrats från att i stort sett enbart ha bestått av en perfekt kärnfamilj till att nu se ut på en mängd olika sätt. Vid tiden för andra världskriget och kalla kriget gavs bilden av familjen som en säkerhet som med sammanhållning skulle skydda mot kommunismen. Tv-familjens dynamik blev väldigt förförisk och eftersträvansvärd då alla alltid kom överens. Om så inte var fallet så löstes alltid problemen och alla var glada i slutet av varje program. De mer etniskt inriktade serierna som hade gått från radio till tv och som fokuserade på svårigheter och skillnader sågs nu som omoderna. Senare utvecklades bilden av familjen mer och mer. I några serier gjorde barnen revolt mot sina föräldrar och liknande. Idéerna har sedan dess utvecklats mer och idag är det ofta mer komplexa familjebilder som visas.²⁷

---

²⁵ Dalton, Linder *The Sitcom Reader – America Viewed and Skewed* (2005) s.36-45

²⁶ Linder s.45

²⁷ Kutulas s.49-59

Empiriskt material

Two and a Half Men har 24 avsnitt per säsong. I *The new Adventures of Old Christine* skiljer sig antalet avsnitt per säsong åt men den senaste säsongen har 22 avsnitt. Gemensamt för serierna, som bör poängteras, är att pålagda skratt förekommer då en komisk poäng görs. Det är därför inte speciellt svårt att urskilja när serien försöker förmedla något som ska vara roligt och ej.

Varje avsnitt av det valda materialet är omkring 30 minuter långt med reklam och den nyaste säsongen av varje serie sänds, i Sverige, en gång i veckan medan tidigare säsonger repriseras tämligen frekvent, speciellt *Two and a Half Men*.

Two and a Half Men

Two and a Half Men handlar om Charlie, runt 40, som är en förmögen ungtkarl som lever ensam i ett stort och exklusivt hus. Charlie är musiker och skriver barnmusik men har tidigare även komponerat reklamjinglar. Det han ägnar sin tid åt, förutom att göra musik, är kvinnor, sprit och spel. Hans brors äktenskap fallerar och brodern vid namn Alan samt hans son Jake, som är 14 år, behöver någonstans att bo vilket leder till att de flyttar in hos Charlie. Eftersom Alan inte har tillräckligt med pengar för att skaffa egen bostad tvingas han bosätta sig hos Charlie. Seriens konstanta huvudkonflikt är den mellan Charlie och Alan som utspelar sig på grund av deras olika personligheter.

Alan är en kiropraktor som tycker att Charlies moral inte alltid är försvarbar. Han är heller inte lika förmögen som Charlie samtidigt som han också är ganska snål. Alans son Jake är ett barn som mestadels äter och är trögtänkt. Både Alan och Judith, Alans exfru, vill inte att Jake ska ta efter Charlies livsstil utan de vill att deras son ska ha sundare värderingar. Judith är den som Alan tvingas skicka underhåll till, och hon gör ofta livet jobbigt för Alan. Hon bor ihop med Herb som är en ganska knasig typ som Judith ofta bestämmer över.

Något som bröderna har gemensamt är deras förakt mot sin mor, inte heller hon tycker så bra om dem. Charlie och Alan tycker att deras mor är egoistisk och hon å sin sida vill bara umgås med dem när hon själv tycker att hon kan få ut något av det.

Bertha är Charlies barska hembiträde som man kan lita på, om hon får betalt.

The New Adventures of Old Christine

The New Adventures of Old Christine handlar om Christine som har skiljt sig från Richard. De har ett barn ihop, Richie. Richard och Christine är numera väldigt goda vänner och umgås ganska frekvent. Serien går ut på att Christine ska försöka få ihop sitt och hennes sons liv. Några konflikter i serien är bland annat den att Richard gifter om sig med en yngre kvinna vid namn Christine, vilket i sin tur leder till att seriens huvudperson blir kallad "old Christine". En annan återkommande konflikt utspelar sig vid sonens privatskola där Christine stöter på problem med några snobbiga överklassmammor som hon inte lyckas identifiera sig med.

Christine driver ett gym tillsammans med sin väninna Barb. Barb är en mycket bestämd kvinna och hon sätter sig oftast i respekt hos andra. Christines lillebror Matthew är ofta den som kommer med goda råd till Christine när hon i vanlig ordning förvirrat sig. Matthew är dock lite konstigt nördig och osäker på sig själv. Han är utbildad terapeut .

Richie är 11 år. Man får inte veta så mycket om honom förutom att han går i skolan och på fritiden ibland ägnar sig åt diverse fritidsaktiviteter. "Nya" Christine får man inte heller någon ingående information om förutom att hon är tillsammans med Richard.

Efter som att båda programmen är engelskspråkiga så har vi behövt översätta på svenska. Till *Two and a Half Men* så har vi använt sig av textningen som andra gjort till avsnitten. Till *Christine*-avsnitten hade vi inte tillgång till textning utan fick själva översätta från engelska till svenska.

Urval

Urvalet skedde på sådant sätt att vi valde de tre första programmen, av den vid tidpunkten senaste säsongen i båda serierna. Vi tittade sedan på avsnitten och antecknade händelser och delar som för oss verkade intressanta. Vidare fastslog vi tre olika teman som vi anser återkommer och som påvisar hur status manifesteras och reproduceras i serierna. För att ytterligare bilda oss en uppfattning om karaktärerna i serierna har vi också tittat på ett slumpmässigt urval av övriga avsnitt. Ytterligare avgränsning i materialet skedde genom att vi valde ut händelser ur serierna som passade på de teman vi valt och som också verkade representativt för materialet i stort. Dessa händelser kommer vi sedan att analysera utifrån vår valda teori.

Analys

Analysdelen är tematiskt uppbyggd. Dessa teman är diskurser som ständigt återkommer i de båda serierna. Det, för oss, viktiga med dessa diskurser är att de konstruerar främst genus men också klass och vi ska med hjälp av exempel ur serierna påvisa var och hur detta konstrueras.

Vi kommer att fokusera främst på de två huvudkaraktärerna i respektive serie, Charlie och Christine. Deras positioner kommer att analyseras utifrån deras beteende gentemot övriga karaktärer i respektive serie.

Äktenskap kontra singelliv

Äktenskapsdiskursen är i båda serierna i stort en reproduktion av den redan rådande diskursiva praktiken som handlar om att äktenskapet ska stå mellan man och kvinna. Äktenskapet är en position som kan ses som ett sätt att upprätthålla status och bli respekterad i samhället. Seriernas äktenskapsdiskurs reproducerar också den bild av familjen som har funnits i stort sett sedan sitcomens tillkomst och det finns i inget direkt ifrågasättande av den.²⁸ I båda serierna ifrågasätt dock äktenskapet på olika sätt. Detta blir tydligast i *Two and a Half Men* där Charlie väljer att leva singelliv och samtidigt är den som framställs som den mest lyckade personen i serien. Det är när karaktären har ett fallerat äktenskap i bagaget som denne framställs som misslyckad. Christine är en person som kommer från ett misslyckat äktenskap och nu försöker gå vidare ifrån det.

I en scen ur *Two And a Half Men* åker Judiths sambo Herb till Charlie. Detta gör han för att han ska hämta diverse saker till Alan, Alan har blivit utslängd av Charlie efter ett bråk och Herb ska hämta lite saker som Alan har glömt att ta med sig. Väl där blir han övertalad om att stanna och ta en drink med Charlie. De båda sitter på Charlies balkong och dricker drinkar och diskuterar relationer och äktenskap.

---

²⁸ Kutulas s.49-59

Konversationen:

Herb: Det här är så härligt

Charlie: Ja

Herb: Får jag erkänna en sak Charlie, ibland undrar jag över livsstilar.

Charlie: Vilka livsstilar?

Herb: Din livsstil, Charlie.

Charlie: Det är ett bra sätt att leva, Herb

Herb: Så det är inte att gräset verkar vara grönare på andra sidan?

Charlie: Nej. Gräset är riktigt grönt här.

Herb: Förbannat!

Herbs telefon ringer

Herb: Det är mitt liv som ringer.

Charlie: Ska du inte svara?

Herb: Nej. Judith (Herbs fru) kommer bara förstöra min berusning.

Charlie: Ja, det är vad hon gör.

Herb: Men jag älskar henne.

Charlie: Det är trevligt.

Charlie visar, i denna konversation, att han är nöjd med sin situation som singel. Herb däremot funderar över huruvida han valt fel eller ej genom att gifta sig. Det är tydligt att Herb ser upp till Charlie samt är lite avundsjuk över att han inte kan leva som Charlie. Han kommer till sist ändå fram till att han trivs ganska bra med sin situation och sitt äktenskap.

Här ifrågasätts diskursen om att äktenskapet är det mest lyckade valet av livsstil. Singellivet framställs här som det friaste och enklaste då Charlie är den som uppfattas som fri och kan göra som han vill. Herb blir lockad av livsstilen och Charlie blir här någon form av manligt ideal, han är något som andra män, i detta fall Herb, ser som något bra. Att Charlie blir ett manligt ideal har att göra med att han har många egenskaper som den manliga diskursen byggs upp av. Dessa egenskaper tillsammans skapar den frihet som Charlie besitter.

Den, för de två serierna, manliga diskursen byggs dock även upp av egenskaper så som att ingå äktenskap och ta hand om sin familj. Därför blir statusen som gift ett respektabelt levnadssätt och därför finner sig Herb till sist i sin situation som gift.

Herb gör tydligt att han känner en bindning till Judith och då han värdesätter den vill han ha kvar denna relation. Att känna sig bunden och att stanna i en relation går att härleda till

Connells teorier om makt inom genusrelationer och hur man känner en emotionell bindning till en person. Därför känns det tryggt att stanna i relationen oavsett om det är av tvång eller ömsesidig glädje.²⁹

I *The New Adventures of Old Christine* har Christine som är singel likt Charlie, men kommer från ett tidigare äktenskap, och får nu försvara sin nuvarande position som singel och framställa den som legitim.

Richard har kommit över till Christine för att berätta en nyhet. Nyheten går ut på att Richard ska fria till ”nya” Christine. Christines bror Matthew befinner sig också i rummet.

Konversationen:

Christine: Jag tycker det är jättebra

Richard: Du tycker inte att det är bra för mig och dåligt för dig?

Christine: Varför är det dåligt för mig?

Richard: För nu vinner jag.

Christine: Du vinner inte, jag har mycket på gång. Om det är någon som vinner så är det jag.

Matthew: Jag tror dina trosor glidit ner till anklarna.

Christine: Detta är mina ”nyförälderunderkläder”, vilket betyder att jag har tappat graviditetsvikten, vilket innebär att jag vinner.

Matthew: Jag säger oavgjort.

Här blir det tydligt att äktenskapet har hög status och är en egenskap som bör eftersträvas. Richard anser att det nya giftermålet kommer att göra honom till vinnare i den kamp som ständigt utspelar sig mellan honom och Christine. Genom att Richard gifter sig lägger han till en viktig egenskap, bland annat till sin manlighet.

Christine försöker hävda annorlunda och hon försöker framställa sig som den som har vunnit. Hennes argument har inget med relationer eller karriär att göra överhuvudtaget. Argumenten är fåniga och gör att hon framställs som den minst lyckade av de båda. Christine har ingen möjlighet att vinna kampen då äktenskapet har så hög status i samhället. Richard kommer i och med giftermålet närmare en egenskap som är eftertraktad hos män, det vill säga att skapa en familj, ta hand den och försörja den. Att Richard blir den som vinner betyder också att

---

²⁹ Connell s.109-112

äktenskapet är något som kan användas för att utröna hur lyckad en person är. Äktenskapet blir precis som Bourdieu beskriver, en statusmarkör.³⁰ För Christine blir det tydligt att hennes argument inte väger speciellt tungt detta därför att hon vet att äktenskapet är eftertraktat. Genom att Richard gifter sig och en diskussion om giftermålet uppstår så synliggörs för Christine ännu en av hennes brister.

I en annan scen av *New Adventures of Old Christine* ifrågasätts äktenskapet och här blir det till en början, inte med samma tydlighet en självklarhet att det är äktenskapet som borde vara det främsta.

Christine och Barb som är Christine arbetskompis och vän lämnar Richie vid skolan. Barb håller på att skilja sig och är glad över det. Christine börjar prata med en kvinna som har barn på skolan och som nu har blivit gravid.

Konversationen:

Christine: Vad har hänt med dig?

Marly: Min man och jag kom inte överens, så vi beslutade att skaffa ett barn till. Jag kallar det min äktenskapsräddare.

Barbs telefon ringer

Barb: Det är min advokat. Jag kallar honom min skilsmässoräddare.

Lindsay: Gå inte så fort.

Christine: Är du också gravid!?

Lindsay: När Marly blev gravid så tvingade hon mig att bli det också, så att hon inte behövde förstöra sin kropp själv.

För Lindsay och Marly är äktenskapet det självklara och absolut viktigaste. Båda gestaltas som om de inte skulle klara sig utan äktenskapet och att de kan tänkas göra vad som helst för att fortfarande vara gifta. Genom att skaffa barn upprätthålls en bindning, till viss del ett tvång, som hjälper till att rädda äktenskapet på likande sätt som katexis fungerar som är att man får, eller skapar en relation där man blir beroende av varandra och därigenom måste stanna i den, som till exempel genom att skaffa ett barn.³¹

---

³⁰ Bourdieu, s.240-241

³¹ Connell, s.109-112

Barb är här en motpol som vill bort från äktenskapet. Hon anser att hon då kan vara fri och göra som hon vill. Hon visar på så sätt att hon bryter katexisramen som innebär att man känner ett behov av att stanna i en relation som man byggt upp och har svårt att lämna.

Marly och Lindsay framställs som låsta och osjälvständiga medan Barb som tidigare nämnts framställs som fri och stark. Här blir det en tydlig kritik och det görs narr av äktenskapet på ett klart sätt. Serien driver med bilden om kvinnor som gifter sig och i och med detta blir låsta och osjälvständiga. De båda kvinnorna gestaltas som ganska tröga och oerhört ytliga.

Barb framställs som en barsk och tuff kvinna, hon blir bland annat kallad för ”Christines tuffa kompis” av Marly. Genom den tuffa attityden som Barb hela tiden har tilldelas hon många egenskaper som hör hemma i den manliga diskursen. Christine är en kvinna som dras mellan att vilja vara fri som Barb, men samtidigt uppfattas som en kvinna. Då kritiken av äktenskapet kommer från Barb, som är en kvinna som tidigare nämnts konnoterar många manliga egenskaper, gör detta att serien producerar en bild av att kvinnor ska vara gifta och vill vara gifta. Finns det inte en strävan efter giftermål så förekommer det en risk att man inte uppfattas som kvinna fullt ut. Även att det finns en kritik mot äktenskapet så framstår det fortfarande som att giftermålet är väldigt bra.

Situationskomedier är en genre där det handlar om att hålla sig inom ramarna. Om karaktärer inte håller sig inom de sociala normerna inom gruppen så blir de avvikande. Det blir då en satir av situationen när karaktären gör fel och det är felet som blir utgör det komiska. Som i detta fall när de skämtar om äktenskapet åt de båda hållen. Även om de skämtar blir det diskussion där det synliggörs hur samhället ser ut och där man som tittare blir varse vad som är avvikande och hur man egentligen ska göra. Detta vet man som tittare, och att man vet det är delvis det som gör att skämtet fungerar.

Mat och dryck

Av mat och dryck är det framförallt drickande som återkommer och tar plats i de båda serierna. Med utgångspunkt i mat och dryckesvanor är det möjligt att få en uppfattning om den ekonomiska statusen.

Då båda huvudkaraktärerna konsumerar alkohol relativt frekvent. Det förs även ofta diskussioner som rör alkohol där huvudkaraktärerna ofta ställer sig positiva till alkohol. De övriga karaktärerna ifrågasätter huvudkaraktärernas alkoholvanor och kallar dem ibland för alkoholistiska. På så sätt görs en alkoholistdiskurs tydlig som de båda huvudkaraktärerna placeras inom. De framsälls dock inte som renodlade alkoholister, delvis på grund av att de, trots sitt drickande, inte blir märkbart påverkade.

I denna scen så ser man en glimt av Christines relation till alkohol. Christine och Barb diskuterar i köket hos Christine. Då kommer Richie hem från skolan. Barb säger att något är löjligt.

Konversationen

Richie: Vad är det som är löjligt?

Christine: Vi har en vuxenkonversation

Richie: Är det om vin?

Christine: Nej det är inte om vin.

Richie: Okej.

Richie går

Christine: Vet du vad, jag ska öppna en vinflaska.

Christine håller upp ett glas vin.

Att Richie frågar ifall konversationen handlar om vin tyder på att Christine dricker ett glas vin till och från. Att hon också får infallet att öppna en flaska vin så fort Richie har gått tyder på att hon dricker alkohol relativt ofta, det är på gränsen till att hon uppfattas som alkoholist. Att hon samtidigt dricker på dagen förstärker bilden ytterligare av att hon dricker på tider där det inte är riktigt acceptabelt att dricka för en person som har ett vanligt jobb. Eftersom att hon hamnar utanför ramarna för när hon förväntas dricka så får hon här direkt en stämpel på sig, en stämpel som sätter henne i en alkoholistdiskurs.

Att hon dricker ur ett fint glas och har en vinflaska gör att det tyder på en viss status i drickandet. Att ha råd att använda sig av dyrare varor eller varor som allmänt anses vara god smak bringar högre status.³²

Christine dricker vin på ett "finare" sätt och detta gör att drickandet blir mer legitimt och delvis på grund av detta, så uppfattas det inte som att Christine har problem med alkoholen. Konsekvensen av Christines drickande skapar dock en bild av henne som relativt omoralisk. Alkoholkonsumtionen som Christine har bidrar samtidigt inte till att ge henne högre status.

Här följer en situation ur Christine som handlar som återigen handlar om hennes relation till alkohol, här är även matvanor till viss del inblandade.

Christine har tappat bort den ring som hon ska ge till Richard. Hon är nu förtvivlad och berättar vad hon har gjort för sin bror Matthew. Han säger att hon ska gå tillbaka till det hon gjorde under gårdagen. Christine berättar då för honom vad det var hon gjorde.

Konversationen

Matthew: Vad gjorde du igår kväll?

Christine: Jag vet inte riktigt, jag drack lite vin.

Vi får se en tillbakablick där Christine dricker massor vitt vin från en mugg med texten "Världens bästa mamma".

Christine: Jag fixade lite att äta.

En tillbakablick där Christine beställer mängder mat och yttrar: "Allt det här är inte till mig, jag har en familjeåterträff", till matbudet.

Christine: Sen läste jag tills det var dags att gå och lägga sig.

En tillbakablick där Christine ligger i soffan och läser "lyckokakor"

Här dricker Christine vin och hon gör det på ett enligt normen stillöst och ganska okvinnligt sätt. Här får man en bild av att hon känner sig nere och aningen misslyckad, detta för att hon delvis måste lämna bort sin ring från det förra äktenskapet samt att hon har tappat bort den. När hon beställer maten kan hon heller inte stå för den mängd mat hon beställt. Det blir tydligt att det i normen om kvinnan inte ingår att hon ska vräka i sig mängder med mat. Detta därför att Christine känner att hon måste bortförklara den mängd mat hon beställer. Hon uppför sig i tillbakablickarna på ett okvinnligt sätt och det är av detta beteende som den

---

³² Bourdieu s.292-303

komiska poängen görs.

Situationen reproducerar den rådande bild som finns av kvinnan, detta på grund av att Christine blir bortgjord när hon inte betar sig efter de ramar hon förväntas bete sig. Skulle man byta ut Christine mot en man i situationen skulle troligtvis delar av komiken försvinna.

Ekonomiskt sett framgår det att hon har det relativt välbärgat då hon dels dricker vin samt beställer mycket mat som inte förefaller vara av den billigaste typen. Att ta sig råd att äta mat av dyrare sort visar på en ekonomisk nivå vilket kan generera status³³. Hon får också maten hemkörd. Hennes stil och status sänks dock av sättet hon förtär födan på.

Här följer nu ett exempel på Charlie och hans drickande vilket visar på att han inte uppfattas på riktigt samma sätt som Christine, gällande dryckesvanor.

Charlie håller i denna scen på att laga äggröra och ska höra med Alan, som är den bättre på frågor om mat, vad han tycker. Alan är på väg att lämna huset för en dejt.

Konversationen

Charlie: Smaka, Alan.

Alan luktar på maten.

Alan: Varför luktar det whiskey?

Charlie: I boken stod det "krydda efter smak". Jag skojar bara, jag spillde lite.

Alan: Nej tack.

Charlie: Skyll dig själv.

Charlie smakar.

Charlie: Lite för mycket ägg.

Lite senare ska Alan bege sig till en av de två kvinnor som han dejtar, Charlie har lagat mat och de diskuterar om hur Alan ska klara situationen. Charlie vill ge Alan några, enligt honom själv, bra råd.

---

³³ Bourdieu s.302-303

Konversationen

Alan: Är du full igen?

Charlie: Japp

Alan: Tack för dina råd.

Charlie: Jag har fler på lager.

Alan: Missuppfatta inte detta, men som en vinalkoholist som dig själv kan dejta fler kvinnor på samma gång, kan jag nog klara två.

Dessa situationer visar tydligt att Charlie framställs som relativt alkoholiserad. I stort sett varje avsnitt innehåller något inslag där Charlie dricker och är full, han är dock aldrig så full att han inte klarar av att hantera sin vardag. Att han klarar av sin vardag kan bero på att han har ett jobb som musiker med att göra barnskivor. Detta gör att han ganska fritt kan välja vilka tider han vill arbeta på, och dessutom till och med att arbeta full. Om Alan med sitt arbete som är ett "nio till fem"-jobb och dessutom har barn så skulle hans drickande uppfattas som betydligt mer ansvarslös och omoraliskt. Att Charlie är full och hanterar det skapar en romantiserad bild av alkohol och han verkar i stora drag må bra av att han dricker. Ofta dricker han whiskey eller öl. Whiskey ger en bild av status, för att det räknas som en ganska exklusiv dryck. Öl, precis som whiskey finns med i diskursen om manlighet och denna manlighet visar Charlie gång på gång att han innehar då han nästan alltid dricker någon av dessa drycker.

Familjen

Familjebilden i sitcoms har gått från att nästan uteslutande innehålla en kärnfamilj till att numera innehålla en mer splittrad bild med en mängd olika konstellationer. I dessa två serier blir detta tydligt då familjekonstellationen ser annorlunda ut jämfört med kärnfamiljen. Familjen är dock fortsatt en viktig faktor i serierna. Diskursen som bygger upp manlighet håller sig, i de båda serierna, till stereotypa mönster om hur män ska bete sig. I *Two and a Half Men* är Charlie den som framställs som normen medan till exempel Alan är den som ständigt råkar ut för att avmaskuliniseras. Charlie lyckas alltid bra med kvinnor, han dricker öl och tittar på sport. Typiskt manliga attribut som reproduceras och framställs som eftersträvansvärda. Dessa attribut är bra typexempel på attribut som, enligt Connell uppfattas som manliga.³⁴

---

³⁴ Connell s.115-118

En stor uppgift för seriernas familjekvinnor är att ha det övergripande ansvaret över familjen. Eventuella intressen som kvinnorna har gestaltas knappast över huvud taget. Den diskursiva praktiken vidmakthåller på så sätt bilden av kvinnan som den som ska ta hand om familjen, denna bild som har funnits i sitcoms ända från början.³⁵ Kvinnorna är dock inte lika bundna till hemmet som de tidigare varit men, det är, som sagt fortfarande kvinnan som har ansvaret för familjen. Många kvinnor framställs också som giriga och lite bortskämda. Det finns dock skillnader serierna emellan, och detta kommer vi att gå in på i nedanstående stycken.

En scen från Christine handlar om vilka föreställningar det finns kring hur män ska vara och huruvida dessa följs.

Denna vecka ska Richard och Matthew hämta Richie när han slutat skolan för att Christine har mycket att göra på jobbet. De kommer till skolan som är tom och ska hämta honom.

Konversationen:

Richard: Christine borde be oss om ursäkt för att hon trodde vi skulle förstöra det här för att vi är män.

Matthew: Hon är en sexist som inte vet vad rasism innebär, vem är hon och tvivla på oss?

Richard: Det är inte bara henne, det finns överallt. Alla dessa knäppa pappor på tv. Ooh jag satte på blöjan åt fel håll, jag håller öl på mina flingor.

Matthew: Jag glömde vår årsdag så nu är jag i utestängd och kommer inte få sex.

Richard: Jag älskar fotboll och gigantiska mackor.

Matthew: Gud, det är söndag.

Richard: Jag fattar inte.

Matthew: Det är söndag, Richie är hemma med Christine. Det är därför vi är de ända här.

Richard: Herregud, det är söndag.

Matthew: Vill du gå hem och se på fotboll?

Richard: Jag kan inte, det är min årsdag, jag kommer jag bli utestängd av nya Christine.

Matthew: En gigantisk macka låter bra.

Richard och Matthew driver med synen på män. De tycker att det är dumma föreställningar som inte stämmer. Efter en stund kommer konversationen in på ämnen som bekräftar den bild av män Richard och Matthew precis kritiserat.

---

³⁵ Kutulas 49-59

Här görs en komisk poäng av schablonbilden av män och deras beteende. Även att de ifrågasätter den manliga normen hamnar de ändå inom den då det visar sig att de själva ändå uppfyller det som de ifrågasatt. Den manliga normen reproduceras på så vis genom att även de som ifrågasätter rollen visar sig hamna inom samma ramar.

Här intresserar sig Matthew och Richard för typiska manliga intressen som till exempel fotboll. Intressen är en sätt att visa vilken status man har och vilken grupp man tillhör, genom att ha samma eller liknande intressen så skapar man grupper med andra inom genren. På så sätt så skapar man ett kapital som andra respekterar och detta blir ett sätt att skapa status som Bourdieu beskriver.³⁶

Det bör dock poängteras att serien driver med bilden av män och de normer som rör män i allmänhet. Det är inte helt lätt att avgöra om syftet med det komiska är att driva med normen i sig eller om det är uppfyllandet av normen som utgör poängen. Tydligt är i vilket fall att Matthew och Richard faktiskt uppfyller den bilden på män som de själva just diskuterat och det kan mycket väl vara igenkänningsfaktorn som tjänar som poäng till skämtet, att de oundvikligen hamnar inom den manliga diskursen även om de synliggjort den och har möjlighet att förändra sitt beteende.

Här skapas en familjesituation som blivit allt mer vanliga att gestalta i situationskomedier under de senaste åren. Här hämtar Richard sonen tillsammans med hans ex-frus och modern till hans sons bror. Detta blir en familjesituation som är mer modern jämfört med 60-talets bild där kärnfamiljen gestaltades. I denna situation drivs också med förväntningar kring vad män och kvinnor förväntas göra inom familjen. I denna serie så är normen att Christine ska hämta Richie och för männen blir detta då en ovanlig situation.

Charlie har en misstanke om att han möjligen råkat ha blivit far så han beger sig till Jake för att fråga hur han tror att Charlie är som förebild. Han har tvivlat på om han verkligen är en bra förebild och om han skulle kunna fungera som pappa. Han tvivlar också på sin livsstil.

---

³⁶ Connell, s.115-118

Konverstaionen:

Charlie: Jag vill bara fråga dig om jag stått ett bra exempel för dig?

Jake: Du dricker, spelar, har så gott som olika kvinnor varje natt. Kan man önska sig något bättre?

Charlie: Tycker du det?

Jake: Ja, de borde trycka dig på sedlarna.

Charlie: Tack, grabben. Jag uppskattar det verkligen.

Här får Charlie bekräftelse på att den livsstil han lever är den rätta. Jake tar upp egenskaper som förknippas med manlighet och lyfter upp dem som positiva. Han lyfter inte bara upp dem utan han menar att Charlies attribut är något alla män borde eftersträva att leva efter. Detta gör att Charlie åter kan känna sig säker i sin roll. Han blir normen som män ska leva efter genom att hans egenskaper beskrivs som positiva som andra män vill uppnå.

Här är ännu ett exempel på att familjebilden i situationskomedier har ändrats över åren. Charlie frågar Jake hur han fungerar/skulle fungera som förebild respektive fader. Jake svarar på frågan med att han tycker att Charlie är en i stort sett perfekt förebild och han ser verkligen upp till den livsstil Charlie lever. Detta, att Jake, ställer sig positiv till Charlie som fader visar att han har en annorlunda uppfattning om hur en familj kan se ut, jämfört med den kärnfamilj som enligt Kutulas tidigare förekom i situationskomedier.³⁷

Här kommer en scen som skiljer sig lite från den normala Charlie. Charlie försöker ta ansvar för vissa händelser som hans vidluftiga sexliv kan ha orsakat. Charlie har en misstanke om att han möjligen blivit far. Barnet ifråga är åtta år och Charlie har under hela pojken uppväxt varit frånvarande. Han beger sig därför till mamman för att ta ansvar.

---

³⁷ Kutulas s.49-59

Konversationen:

Kvinnan: Och vad vill du nu Charlie?

Charlie: Jag förstår att du inte ser mig som en bra far. Och du har verkligen gjort ett bra jobb med att uppfostra Chuck alldeles ensam. Men jag vill hjälpa dig lite grand om du tillåter.

Charlie överräcker en check.

Kvinnan: Detta var mer än lite grand.

Charlie: Åtta år är en lång tid.

Kvinnan: Vad vill du få ut av detta?

Charlie: Bara så jag vet att han klarar sig och jag planerar att skicka en check varje månad.

Kvinnan: Jag vet inte vad jag ska säga.

Charlie: Och jag ska inte tränga mig på.

Charlie ger lite råd vad kvinnan bör tänka på när Charlies eventuella avkomma blir äldre. När Charlie har gått visar det sig att kvinnan inte är mamma till barnet utan bara barnvakt. Hon har planerat det hela och räknade med att få ut något av bluffen. När han försöker hjälpa till och ta ansvar så visar det sig att han blir manipulerad och lurad. Kvinnan gestaltas här som bedragande och utnyttjande. Detta gör att Charlies livsstil blir mer legitim eftersom att män ändå bara blir utnyttjade.

Detta kan vara ett sätt för Charlie att på något sätt försöka skaffa sig kontroll över situationen. Att genom kompromisser får ut en lösning som gör att han själv framstår som bra och på så sätt bli accepterad så han kan dra nytta av det, Connell beskriver det som ett sätt att upprätthålla sin maktordning.³⁸ I detta fall så misslyckas dock Charlie och han blir lurad.

Denna scen ur serien Christine behandlar hur män och kvinnor agerar kring frågor om att köpa smycken samt vad som förväntas av respektive kön.

Christine och Richard har begett sig till en smyckesaffär för att köpa en förlovningsring till Christine. Detta för att Richard vill ge ringen från giftermålet med Christine till "nya" Christine. Han vill detta för att ringen är en familjeklenod. Christine går bara med på att ge tillbaka ringen om hon får en ny.

---

³⁸ Connell, s.115-118

Konversationen

Expedit: Hur mycket vill ni spendera?

Richard: Vi har inte diskuterat det.

Expedit: För en förlovningsring rekommenderar vi tre månadslöner.

Richard: Tre månader! Okej, jag väljer januari, februari och november.

Christine: Nej, inte de regniga månaderna. Han är byggmästare. Jag tar september, augusti, juli 2004

Richard: Guldgrävare.

Christine: Snåljåp.

Christine finner en ring som hon verkligen gillar och den är mycket dyr men Richard köper den ändå.

Det är tydligt att det finns förväntningar på hur män och kvinnor ska bete sig i en situation som denna med inköp av förlovningsring. Mannen förväntas köpa ringen till kvinnan och expediten yttrar att den bör kosta som den sammanlagda summan av tre månadslöner. Ringen kan, för Christines del, tjäna som ett statusobjekt som hjälper henne att bli mer respektabel i samhället³⁹ medan den för Richards del mer handlar om att han kan köpa ut Christine och genom en sådan kompromiss få som han vill.

Charlie visar i följande scen upp en annorlunda sida av sig själv som visar tar upp frågor kring Charlie och hans eventuella roll i någon form av en familj.

Jake som är 14 år och är Alans son har fått pengar av sin far som han har använt till att köpa öl för. Han är nu full och ringer till Charlie för att han vill ha skjuts hem. Charlie ligger i sängen med en kvinna när Jake ringer.

Konversationen

Jake: Farbror Charlie, det är jag, Jakey. Jag är full. Läget? Är du med nån tjej? Har hon stora bröst?

Charlie: Jake, var är du? Vilket köpcenter? Alla har pretzel-stånd, pucko. Stanna där du är, jag hämtar dig. Vi pratar om det senare, de är stora så det räcker. Jag älskar dig också kompis. Ja, vi delar många fina minnen.

Kvinnan i sängen: Måste du åka?

Charlie: Nej, vi har tid.

---

³⁹ Bourideu s.240-247

Charlie åker och hämtar Jake. Han ger råd och tar hand om Jake som har druckit för mycket öl och mår dåligt.

Charlie visar här en annorlunda sida av sig själv. Denna sida är mer familjär och ansvarstagande. Han håller sig ändå till sin stil och har fortfarande egenskaperna som utmärker honom. Han stannar till exempel kvar i sängen med kvinnan och åker först när han själv känner att han vill. När han väl hämtar Jake så får denne också åka i bagaget tillbaka på grund av att Charlie inte vill att Jake ska spy i bilen. Detta blir en markering kring att Charlie vill vara fri och att om han ska göra saker och ting så sker det på hans premisser

Även att Charlie lever sitt ganska själviska singelliv så tvingas han mer eller mindre in i en familj med att Alan och Jake bor hos honom. Trots att han inte vill bli bunden och få ett faderansvar så får han ändå detta i denna situation. Han visar också att han faktiskt är någon att lita på om hjälp behövs.

Avslutande diskussion

Status är i stort sett samma sak i de båda serierna även om det skiljer sig i vissa avseenden. Att vara nöjd över sin egen tillvaro och livssituation och att övertyga sin omgivning om att ens livsstil genererar status i serierna. Om man tar t.ex. *Two and a Half Men* så visar Charlie egentligen hela tiden att han är nöjd med sin livsstil och inte vill byta den mot någon annan. Christine får ett större problem med att övertyga om att hon är nöjd med sin livsstil och detta ger därför känns hon en aning misslyckad och hon får inte riktigt så hög status. Både singelliv och äktenskap kan ge status beroende på hur pass tillfreds och nöjd personerna verkar vara över tillvaron, det är i och för sig lättare att vara lite missnöjd i ett äktenskap, där ska man gärna rent av gnälla lite över läget. Att dock vilja gå vidare till en ny relation från sitt singelliv men att misslyckas med det är något som ses ner på i serierna och det ger inte alls någon speciellt hög status. De båda serierna skiljer sig också gällande hur man ser på äktenskapslivet kontra av att vara singel. I serien *Two and a Half Men* blir äktenskapet starkare ifrågasatt än i *Christine*, där blir det mer legitimt att vara singel. Medan det i *Christine* blir mer att man faktiskt ska vara i ett äktenskap. I båda serierna finns det dock utrymme att komma undan med de flesta livsstilar och få status på dem om man bara är tillräckligt övertygad själv och lyckas övertyga sin omgivning om att det sättet man lever på faktiskt är bra. Sedan hjälper en faktor som till exempel ekonomi till, utan att ha bra ekonomi i de här serierna så hamnar man direkt utanför gemenskapen och ses ner på och tappar i status. Det är också en faktor kring varför Alan har svårt att få någon riktigt hög status. När han "parasiterar" på sin bror så blir det svårt för honom att på riktigt kunna ifrågasätta sin brors livsstil och övertyga sig själv och andra om att han lever på det sättet man ska göra. Om det istället hade varit Charlie som bott hos Alan på liknande sätt så hade han troligtvis setts som än större förlorare än vad Alan gör nu i serien. Därför kan man inte negligera pengarnas betydelse för status i en serie som *Two and a Half Men*. I *Christine* ligger alla ungefär på samma nivå pengamässigt, därför får den delen inte så stor betydelse för status karaktärerna emellan.

Det finns karaktärer i de två serierna som är lika varandra. Christine och Alan är två personer som framställs på ungefär samma sätt. De har båda varit gifta men skilt sig och de har båda varsitt barn. De är båda relativt misslyckade och vilsna. Deras förra partner har också i båda fallen gått vidare och gift sig på nytt och Christine och Alan försöker förhålla sig till situationen och skapa fram en identitet som nu passar för dem.

Trots att Charlie lever sitt singelliv i *Two and a Half Men* så får han ändå lite motvilligt en familj i och med att hans bror har flyttat in. Även att han försöker ha en attityd där han bara bryr sig om sig själv så hamnar han ändå i en familjesituation där han får ta ansvar och också gör det. Serien handlar till stor grad om familjeliv trots att Charlie framställs som en kvinnokarlssingel.

Seriernas karaktärer har väldigt utpräglade stereotypiska könsidentiteter. Antingen är en karaktär man eller kvinna och om denne av någon anledning inte uppfyller detta så ifrågasätts det och görs komiskt. Det finns i stort sett två sorters män i båda serierna, antingen är det en man som strävar efter att försörja sin familj eller så är det en man som har för avsikt att ta så lite ansvar som möjligt för personer i dennes omgivning. Alan och Richard kan sägas vara typen av män som vill ta hand om sin familj och på något sätt uppnå en roll som den försörjande mannen i en kärnfamilj, även att båda misslyckats med att hålla ihop kärnfamiljen så blir det tydligt att de strävar efter att ingå i en kärnfamilj. Matthew och Charlie däremot står för den typen av man som vill komma ifrån ansvar i så hög grad som möjligt och enbart fokusera på sig själv.

Kvinnligheten i de båda serierna håller sig även den till stereotypa mönster, det skiljer sig dock en aning mellan de två serierna då kvinnan blir mer komplex i *Christine*. I *Two and a Half Men* finns det i stort sett två sorters kvinnor. Den ena sorten är den sexualiserade och manipulativa och det är denna sorts kvinna som förekommer mest. Hon har för avsikt att genom sin sexualitet få männen att göra som hon önskar. Detta beteende gör att Charlies livsstil legitimeras eftersom männen ändå bara blir lurade av kvinnorna. Därför kan man också säga att det är Charlie som förstår kvinnan och dess avsikter bäst i serien. Den andra sortens kvinna är den avsexualiserade som snarare framställs som en man än en kvinna. Bertha, Charlies hembiträde, är ett exempel på detta. Kvinnorna i *Christine* är mer nyanserade och framställs mer som vanliga människor med egenskaper som representerar verkligheten.

Som vi tidigare skrivit så tror vi att dessa serier säger ganska mycket om samhället och de ideal och värderingar vi själva bär på. Stereotyperna som visas upp är inte främmande för oss som lever i det västerländska samhället, vi kanske inte ens reflekterar över att vad det är vi ser på. Kanske skrattar vi för att vi känner igen oss, kanske blir situationerna någon slags bekräftelse på det vi redan trodde. På så vis, förutsatt att det kan te sig på detta sätt vilket vi tror, reproduceras ideal och värderingar vidare. Trots att vi själva är medvetna om att mycket

handlar om stereotyper så är det svårt att ibland undvika att dra på smilbanden.

Källförteckning

Bourdieu Pierre, *Kultursociologiska texter* (Östlings bokförlag. Symposion, 1993)

Connell R.W., *Maskuliniteter* (Daidalos, 1994)

Fairclough Norman, *Media Discourse* (Edward Arnold, 1995)

Lull James, red. Gail Dines, Jean M. Humez, *Gender, Race, and Class in Media* (Sage, 2003)

Marc David, red. Mary M. Dalton, Laura R. Linder *The Sitcom Reader* (SUNY Press, 2005)

Situationskomedi, <http://sv.wikipedia.org/wiki/Situationskomedi> (2008-12-14)

Winther Jørgensen Marianne & Phillips Louise, *Diskursanalys som teori och metod*
(Studentlitteratur, 2000)